

EFS-III.433.9.2025

DECYZJA NR 131/25
ZARZĄDU WOJEWÓDZTWA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO
z dnia 14 maja 2025 roku

**w sprawie wszczętej na wniosek (...) z siedzibą w Kielcach z dnia 14 lutego 2025 r.
w przedmiocie udzielenia ulgi w spłacie zobowiązania z tytułu zwrotu środków
europejskich poprzez rozłożenie należności głównej na raty oraz umorzenie odsetek,
których wysokość została określona przez Zarząd Województwa Świętokrzyskiego w
decyzji nr (...).**

Na podstawie: art. 60 pkt 6, art. 61 ust. 1 pkt 2 lit. a, art. 64 ust. 1 pkt 2 lit. b oraz
ust. 2 w zw. z art. 67 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych
(Dz. U z 2024 r. poz. 1530 z późn. zm.), zwanej dalej „u.f.p.”, art. 37 ust. 1 ustawy z dnia
30 kwietnia 2004 r. o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej (Dz. U.
z 2025 r. poz. 468), art. 41 ust. 1 i ust. 2 pkt 4 oraz art. 46 ust. 2a ustawy z dnia 5 czerwca
1998 roku o samorządzie województwa (Dz. U. z 2025 r. poz. 581), art. 9 ust. 1 pkt 2 i ust. 2
pkt 9 lit b ustawy z dnia 11 lipca 2014 roku o zasadach realizacji programów w zakresie
polityki spójności finansowych w perspektywie finansowej 2014-2020 (Dz. U. z 2020 r. poz.
818 z późn. zm.), zwanej dalej „ustawą wdrożeniową”, art. 104 oraz art. 107 § 1-3 ustawy
z dnia 14 czerwca 1960 roku Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2024 r. poz.
572), zwanej dalej „k.p.a.”

Zarząd Województwa Świętokrzyskiego w składzie:

Marszałek Województwa Świętokrzyskiego – Renata Janik

Wicemarszałek Województwa Świętokrzyskiego – Grzegorz Socha

Członek Zarządu Województwa Świętokrzyskiego – Anita Koniusz

Członek Zarządu Województwa Świętokrzyskiego – Andrzej Prus

orzeka:

odmówić udzielenia (...) ulgi w spłacie zobowiązania z tytułu zwrotu środków poprzez rozłożenie należności głównej na raty oraz umorzenie odsetek których wysokość została określona przez Zarząd Województwa Świętokrzyskiego w decyzji nr (...).

Uzasadnienie

Stan faktyczny

W dniu (...) Zarząd Województwa Świętokrzyskiego pełniący funkcję Instytucji Zarządzającej Regionalnym Programem Operacyjnym Województwa Świętokrzyskiego na lata 2014-2020 (zwany dalej „Organem”, „IZ” lub „Instytucją Zarządzającą”) decyzją nr (...) (zwanej dalej „decyzją zwrotową”) określił (...) z siedzibą w Kielcach (zwanym dalej (...), „Beneficjentem”, „Stroną” lub „Wnioskodawcą”) przypadającą do zwrotu kwotę dofinansowania ze środków przeznaczonych na realizację Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Świętokrzyskiego na lata 2014-2020 (zwanego dalej „RPO WŚ na lata 2014-2020”) w kwocie 804 380,79 zł, w tym środki Europejskiego Funduszu Społecznego w kwocie 759 775,07 zł i środki budżetu krajowego w kwocie 44 605,72 zł wraz z odsetkami w wysokości określonej jak dla zaległości podatkowych liczonymi:

- od kwoty 285 034,98 zł od dnia 14 maja 2018 roku do dnia 16 sierpnia 2020 roku, a następnie od dnia doręczenia przedmiotowej decyzji do dnia zwrotu;
- od kwoty 349 143,72 zł od dnia 7 stycznia 2019 roku do dnia 16 sierpnia 2020 roku, a następnie od dnia doręczenia przedmiotowej decyzji do dnia zwrotu;
- od kwoty 150 915,81 zł od dnia 17 kwietnia 2019 roku do dnia 16 sierpnia 2020 roku, a następnie od dnia doręczenia przedmiotowej decyzji do dnia zwrotu;
- od kwoty 19 286,28 zł od dnia 17 kwietnia 2019 roku do dnia 16 sierpnia 2020 roku, a następnie od dnia doręczenia przedmiotowej decyzji do dnia zwrotu,

którą otrzymał na podstawie umowy o dofinansowanie projektu pn. (...) nr (...), a która została wykorzystana niezgodnie z przeznaczeniem oraz z naruszeniem procedur wskazanych w art. 184 u.f.p.

Przedmiotowa decyzja została doręczona Stronie w dniu 15 lipca 2021 roku. W ustawowo określonym terminie 14 dni od dnia doręczenia decyzji (...) nie wniosło wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy, tym samym decyzja stała się ostateczna w dniu 30 lipca 2021 roku. Strona nie wniosła również skargi do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Kielcach

na powyższą decyzję w terminie 30 dni od dnia jej doręczenia. W dniu 23 września 2021 roku Beneficjent złożył jednak do Zarządu Województwa Świętokrzyskiego wniosek o przywrócenie terminu do złożenia wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy dotyczącej decyzji zwrotowej. Postanowieniem nr (...) roku Zarząd Województwa Świętokrzyskiego odmówił przywrócenia terminu do złożenia wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy. Wojewódzki Sąd Administracyjny w Kielcach po rozpoznaniu skargi (...) na w/w postanowienie skargę oddalił (wyrok (...)).

Zgodnie z art. 207 ust. 1 pkt 1 i 2 u.f.p. Beneficjent był zobowiązany do zwrotu środków wraz z odsetkami w terminie 14 dni od dnia doręczenia ostatecznej decyzji na wskazany w niej rachunek bankowy. W dniu 27 lipca 2021 roku (...) dokonało wpłaty kwoty 21 396,28 zł, zaś w dniu 29 lipca 2021 roku – kwoty 8,00 zł, w tytule przelewu podając, że jest to zwrot „niewydatkowanej kwoty dofinansowania wraz z odsetkami”. W związku z faktem, że dokonane wpłaty nie pokrywały kwoty przypadającej do zwrotu (tj. kwoty 804 380,79 zł wraz z odsetkami w wysokości określonej jak dla zaległości podatkowych) podlegały one zaliczeniu na podstawie art. 55 § 2 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku – Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2021 roku poz. 1540, z późn. zm.), zwanej dalej „Ordynacją podatkową”.

Postanowieniem Zarządu Województwa Świętokrzyskiego nr (...) roku powyższe wpłaty zostały rozliczone w następujący sposób:

- 1) wpłata w kwocie 21 396,28 zł: kwotę 19 282,88 zł zaliczono na poczet należności głównej (z tytułu zwrotu niewydatkowanego dofinansowania); zaś kwotę 2 113,40 zł na poczet należnych odsetek w wysokości określonej jak dla zaległości podatkowych;
- 2) wpłata 8,00 zł: kwotę 3,40 zł zaliczono na poczet należności głównej (z tytułu zwrotu niewydatkowanego dofinansowania);
- 3) kwota 4,60 zł pozostała po rozliczeniu kwoty niewydatkowanego dofinansowania: kwotę 4,01 zł zaliczono na poczet należności głównej (z tytułu zwrotu wydatków uznanych za niekwalifikowalne); zaś kwotę 0,59 zł – na poczet należnych odsetek w wysokości określonej jak dla zaległości podatkowych.

W wyniku dokonanego rozliczenia kwota niezwróconego w terminie niewykorzystanego (niewydatkowanego) w projekcie dofinansowania w wysokości 19 286,28 zł wraz z odsetkami liczonymi od dnia 17 kwietnia 2019 roku do dnia 16 sierpnia 2020 roku, a następnie od dnia 16 lipca 2021 roku do dnia zwrotu została spłacona w całości, natomiast kwota 4,01 zł została zaliczona na poczet pozostającej do spłaty należności głównej. Tym

samym, po rozliczeniu w/w wpłat Beneficjentowi pozostawała do zwrotu kwota należności głównej w wysokości 785 090,50 zł wraz z odsetkami w wysokości określonej jak dla zaległości podatkowych liczonymi:

- od kwoty 285 030,97 zł od dnia 14 maja 2018 roku do dnia 16 sierpnia 2020 roku, a następnie od dnia 16 lipca 2021 roku do dnia zwrotu;
- od kwoty 349 143,72 zł od dnia 7 stycznia 2019 roku do dnia 16 sierpnia 2020 roku, a następnie od dnia 16 lipca 2021 roku do dnia zwrotu;
- od kwoty 150 915,81 zł od dnia 17 kwietnia 2019 roku do dnia 16 sierpnia 2020 roku, a następnie od dnia 16 lipca 2021 roku do dnia zwrotu;

W dniu 10 listopada 2021 roku, działając na podstawie art. 15 § 1, 1a i 1b ustawy z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji, zwanej dalej: „u.p.e.a.”, Organ wezwał (...) do zwrotu należności w wysokości 918 152,50 zł, na którą składały się:

- należność główna (dofinansowanie projektu podlegające zwrotowi) w wysokości 785 090,50 zł,
- odsetki od należności głównej w wysokości 133 046,00 zł liczone do dnia 10 listopada 2021 roku,
- koszty upomnienia w wysokości 16 zł

wraz z dalszymi odsetkami liczonymi od dnia 11 listopada 2021 roku w terminie 7 dni od dnia doręczenia upomnienia. Strona została również pouczona, że w przypadku nieuregulowania należności we wskazanym terminie, zostanie wszczęte postępowanie egzekucyjne w celu przymusowego ściągnięcia w/w należności w trybie egzekucji administracyjnej. Upomnienie zostało doręczone Stronie w dniu 19 listopada 2021 roku – Beneficjent nie dokonał wpłaty należności w wyznaczonym terminie.

Pierwszy wniosek o ulgę Strony z dnia 24 listopada 2021 r. został rozpatrzony negatywnie przez Organ decyzją nr (...) utrzymaną w mocy decyzją nr (...). Dnia (...) Wojewódzki Sąd Administracyjny w Kielcach prawomocnym wyrokiem sygn. akt I (...) po rozpoznaniu sprawy ze skargi (...) na decyzję Zarządu Województwa Świętokrzyskiego (...) oddalił skargę Strony. W uzasadnieniu wyroku Sąd wskazał między innymi, że za gromadzenie materiału dowodowego „w sposób szczególnie, powodowany specyfiką postępowania z wniosku o udzielenie ulgi w spłacie zobowiązań była odpowiedzialna sama strona. Nie wykonała ona jednak wezwań organu w sposób prawidłowy poprzez złożenie stosownej dokumentacji uzasadniającej istnienie przesłanek warunkujących pozytywne załatwienie wniosku oraz świadczących o perspektywie efektywnej spłaty zobowiązania.”

W dniu 16 listopada 2023 roku do Instytucji Zarządzającej wpłynął drugi wniosek (...) o udzielenie ulgi w spłacie zobowiązania z tytułu należności określonej decyzją Zarządu Województwa Świętokrzyskiego nr (...). Jednakże, powyższy wniosek został pozostawiony przez IZ bez rozpoznania z uwagi na nieusunięcie przez Wnioskodawcę braków formalnych w wyznaczonym przez Organ terminie wskazanym w wezwaniu do usunięcia braków formalnych z dnia 20 grudnia 2023 roku.

W dniu 18 lutego 2025 roku do Organu wpłynął kolejny wniosek (...) z dnia 14 lutego 2025 roku w sprawie udzielenia ulgi w spłacie zobowiązania z tytułu zwrotu środków przeznaczonych na realizację programów finansowanych z udziałem środków europejskich poprzez rozłożenie należności głównej na raty oraz umorzenie odsetek w wysokości określonej w decyzji Zarządu Województwa Świętokrzyskiego nr (...), zwany dalej „wnioskiem”. Wniosek ten jest przedmiotem rozpoznania przez Organ w ramach niniejszego postępowania. We wniosku Strona wskazała, iż „(...) podpisało (...) umowę najmu trzech pomieszczeń w posiadanym przez (...) budynku w (...)”. Dzięki tej umowie będziemy w stanie spłacać miesięcznie począwszy od marca 2025 roku po 3000 zł brutto”. Do wniosku załączono przedmiotową umowę oraz proponowany harmonogram spłat rat po 3000, zł miesięcznie od 20 marca 2025 do 20 grudnia 2046 (łącznie 785 090,50 zł). Strona wskazała, że oprócz zobowiązań wobec Województwa Świętokrzyskiego posiada również zobowiązania ze stosunku pracy, zobowiązania ze stosunków cywilnoprawnych, a także zobowiązania z tytułu pożyczek ze (...). (...) wnioskując o umorzenie odsetek powołało się na „obecną sytuację (...) związaną z koniecznością realizacji wskazanych powyżej zobowiązań” oraz fakt wpisania Wnioskodawcy „na listę podmiotów wykluczonych z ubiegania się o dofinansowanie środków unijnych, co stanowiło podstawę do funkcjonowania organizacji”. Strona podkreśliła, iż jest organizacją pożytku publicznego oraz iż „dodatkowe obciążanie (...) kosztami odsetek narusza zarówno ważny interes (...), jak też i interes publiczny, gdyż spowoduje ograniczenie, utrudnienia działalności (...), a w ostateczności paraliż działania organizacji”. Do wniosku z dnia 14 lutego 2025 roku Strona nie załączyła żadnej innej dokumentacji poza kopią umowy najmu oraz proponowanym harmonogramem należności głównej.

Pismem z dnia 18 marca 2025 roku z wykorzystaniem usługi e-doręczenia (data odbioru 18 marca 2025 roku) Organ wezwał Stronę do uzupełnienia wniosku o udzielenie ulgi, przedłużając jednocześnie postępowanie administracyjne do dnia 18 maja 2025 roku. (...) wezwano do przedstawienia uzasadnienia spełniania przesłanek określonych w art. 64 ust. 1

pkt 2 u.f.p. oraz dokumentacji dotyczącej aktualnej sytuacji finansowej Wnioskodawcy i jej możliwości płatniczych – w związku z brakiem powyższych informacji we wniosku Beneficjenta. Organ wezwał także Wnioskodawcę jako zobowiązanego prowadzącego działalność gospodarczą do wskazania o jaki rodzaj pomocy się ubiega zgodnie z art. 64 ust. 2 u.f.p oraz przekazania, w przypadku wnioskowania o pomoc de minimis, stosownych informacji przedstawianych przy ubieganiu się o pomoc de minimis. Wezwanie zawierało obszernie uzasadnienie stwierdzenia przez Organ faktu prowadzenia przez (...) działalności gospodarczej. Instytucja Zarządzająca wyjaśniła, że zgodnie z art. 37 ust. 7 ustawy o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej do czasu przekazania przez podmiot ubiegający się o pomoc zaświadczeń, oświadczeń lub informacji, o których mowa w art. 37 ust. 1 tej ustawy, pomoc nie może być udzielona temu podmiotowi. Stronę zobowiązano do przedstawienia przedmiotowych informacji w terminie 14 dni od dnia otrzymania pisma IZ. Korespondencja została odebrana przez adresata dnia 18 marca 2025.

Strona w wyznaczonym terminie nie przedstawiła ww. informacji, zamiast tego przekazała jedynie zastrzeżenia, co do konieczności uzupełnienia swojego wniosku z dnia 14 lutego 2025 roku, określając swoje stanowisko w tym zakresie w treści „uwag o przesyłce lub załącznikach” do korespondencji (e-doręczenie) z dnia 1 kwietnia 2025 roku. (...) stwierdziło, iż nie jest przedsiębiorcą i nie prowadzi działalności gospodarczej w rozumieniu ustawy z dnia 6 marca 2018 r. - Prawo przedsiębiorców i poprosiło o wskazanie przepisów prawnych (podstawy prawnej) dla twierdzenia Organu, że jest przedsiębiorcą.

Pismem z dnia 11 kwietnia 2025 roku (usługa e-doręczenia, data odbioru 11 kwietnia 2025 roku) IZ poinformowała Beneficjenta o zebraniu materiału dowodowego jednocześnie realizując swój obowiązek wynikający z art. 79a k.p.a. Organ poinformował Wnioskodawcę, że w toku postępowania administracyjnego nie wykazał przesłanek zależnych od Strony, tj. „uzasadnionych względów społecznych lub gospodarczych, w szczególności możliwości płatniczych zobowiązanego”, o których mowa w art. 64 ust. 1 pkt 2 lit. b u.f.p., które uzasadniają możliwość udzielenia wnioskowanej ulgi. (...) pouczone, iż powyższe może skutkować wydaniem decyzji niezgodnej z żądaniem Strony. Organ odniósł się ponadto do zastrzeżeń Wnioskodawcy z dnia 1 kwietnia 2025 roku, przedstawiając szczegółowe uzasadnienie dlaczego (...) należało uznać za zobowiązanego prowadzącego działalność gospodarczą w rozumieniu art. 64 ust. 2 u.f.p. Wskazano ponadto, iż Strona w terminie 7 dni od doręczenia niniejszego pisma ma prawo wypowiedzieć się co do zebranych dowodów i materiałów oraz zgłoszonych żądań. Może także przedłożyć dodatkowe dowody celem

wykazania spełnienia przesłanek uzasadniających wydanie decyzji zgodnej z żądaniem Strony. Korespondencja została odebrana przez adresata dnia 11 kwietnia 2025.

W wyznaczonym terminie Strona nie odniosła się do przedmiotowego pisma, nie przesłała dodatkowych dowodów, które mogłyby wykazać powyższe przesłanki. Nie przesłała także informacji i dokumentów, o które była wzywana w piśmie z dnia 18 marca br. Do dnia wydania niniejszej decyzji Beneficjent nie odniósł się do kwestii wskazanych w pismach, nie skorzystał również z przysługującego mu uprawnienia do wypowiedzenia się, co do zebranych dowodów.

Stan prawny

Wniosek (...) w sprawie udzielenia ulgi w spłacie zobowiązania z dnia 14 lutego 2025 roku, który wpłynął do Instytucji Zarządzającej dnia 18 lutego 2025 roku, zainicjował postępowanie administracyjne w sprawie udzielenia ulgi w spłacie zobowiązania z tytułu należności określonej decyzją Zarządu Województwa Świętokrzyskiego (...), z uwzględnieniem postanowienia nr (...) o zaliczeniu wpłat dokonanych w dniu 27 i 29 lipca 2021 roku.

Stosownie do art. 60 pkt 6 u.f.p. należności z tytułu zwrotu środków przeznaczonych na realizację programów finansowanych z udziałem środków europejskich oraz inne należności związane z realizacją projektów finansowanych z udziałem tych środków, a także odsetki od tych środków i od tych należności są środkami publicznymi stanowiącymi niepodatkowe należności budżetowe o charakterze publicznoprawnym. Zgodnie z art. 61 ust. 1 pkt 2 lit. a u.f.p. organem pierwszej instancji właściwym do wydawania decyzji w odniesieniu do należności wskazanych w art. 60 pkt 6 u.f.p. jest Instytucja Zarządzająca. Zgodnie z art. 9 ust. 1 pkt 2 ustawy wdrożeniowej instytucją zarządzającą w przypadku regionalnego programu operacyjnego jest zarząd województwa. Na podstawie art. 9 ust 2 pkt 9 lit. b ustawy wdrożeniowej do zadań instytucji zarządzającej należy wydawanie decyzji o umorzeniu w całości albo w części oraz o odroczeniu albo rozłożeniu na raty spłaty należności wynikających z obowiązku zwrotu środków przeznaczonych na realizację programów, projektów lub zadań, o których mowa w art. 61 u.f.p.

Podstawy materialnoprawne stosowania ulg w spłacie niepodatkowych należności budżetowych o charakterze publicznoprawnym reguluje art. 64 u.f.p. Zgodnie z art. 64 ust. 1 u.f.p. należności, o których mowa w art. 60 u.f.p., właściwy organ może:

1) z urzędu umarzać w całości – w przypadku gdy zachodzi jedna z okoliczności, o których mowa w art. 56 ust. 1 pkt 1-4.

2) na wniosek zobowiązanego:

a) umarzać w całości – w przypadkach uzasadnionych ważnym interesem zobowiązanego lub interesem publicznym;

b) umarzać w części, odraczać terminy spłaty całości albo części należności lub rozkładać na raty płatność całości albo części należności - w przypadkach uzasadnionych względami społecznymi lub gospodarczymi, w szczególności możliwościami płatniczymi zobowiązanego.

Kwota orzeczona (...) do zwrotu w decyzji (...) roku stanowi należność, o której mowa w art. 60 u.f.p., a zatem w sprawie zastosowanie znajduje art. 64 ust. 1 pkt 2 lit. b u.f.p., gdyż w piśmie z dnia 14 lutego 2025 roku Strona zawnioskowała o rozłożenie na raty należności głównej oraz umorzenie pozostałej części kwoty przypadającej do zwrotu (tj. odsetek). Na podstawie zaś art. 64 ust. 2 u.f.p. właściwy organ, na wniosek zobowiązanego prowadzącego działalność gospodarczą, może udzielać określonych w ust. 1 pkt 2 ulg w spłacie zobowiązań z tytułu należności, o których mowa w art. 60, które:

1) nie stanowią pomocy publicznej;

2) stanowią pomoc *de minimis* albo pomoc *de minimis* w rolnictwie lub rybołówstwie – w zakresie i na zasadach określonych w bezpośrednio obowiązujących aktach prawa Unii Europejskiej dotyczących pomocy w ramach zasady *de minimis* ;

3) stanowią pomoc publiczną:

a) mającą na celu naprawienie szkód spowodowanych klęskami żywiołowymi lub innymi zdarzeniami nadzwyczajnymi,

b) mającą na celu zaradzenie poważnym zaburzeniom w gospodarce,

c) zgodną z zasadami rynku wewnętrznego Unii Europejskiej, której dopuszczalność została określona przez właściwe organy Unii Europejskiej, udzielaną na przeznaczenia inne niż wymienione w lit. a i b.

Z treści powyższego przepisu wynika, że udzielenie ulgi na wniosek zobowiązanego prowadzącego działalność gospodarczą wymaga zaistnienia zarówno przesłanek określonych w art. 64 ust. 1 pkt 2 lit. b u.f.p. (tj. zaistnienia uzasadnionych względów społecznych lub gospodarczych, w szczególności możliwości płatniczych zobowiązanego) jak i wymogów określonych w 64 ust. 2 u.f.p.

W związku z faktem, iż w złożonym wniosku Strona nie określiła o jaki rodzaj pomocy się ubiega, nie dołączyła zaświadczeń o wysokości dotychczas otrzymanej pomocy lub oświadczenia o jej nie otrzymaniu, nie dołączyła dokumentów określających jego sytuację finansową, Organ nie miał możliwości dogłębnej analizy faktycznego stanu finansowego Strony.

Instytucja Zarządzająca zastosowała następujący tryb procedowania wniosku Strony o udzielenie ulgi:

- 1) Czy spełnione zostały przesłanki uzasadnionych względów społecznych lub gospodarczych, w szczególności możliwości płatniczych zobowiązanego, o których mowa w art. 64 ust. 1 pkt 2 lit. b u.f.p.?
- 2) Czy w sprawie zastosowanie znajduje również art. 64 ust. 2 u.f.p., tj. czy (...) jest zobowiązanym prowadzącym działalność gospodarczą?
- 3) W przypadku uznania Strony za zobowiązanego prowadzącego działalność gospodarczą, czy ulga jest dopuszczalna w świetle przepisów unijnych dotyczących pomocy publicznej i pomocy de minimis?

Niezależnie jednak od przyjętej kolejności, w przypadku wniosku zobowiązanego prowadzącego działalność gospodarczą o zastosowanie ulgi w postaci częściowego umorzenia zobowiązania, rozłożenia należności na raty, odroczenia terminu spłaty oba wymogi – zaistnienie przesłanek uzasadnionych względów społecznych lub gospodarczych (art. 64 ust. 1 pkt 2 lit. b u.f.p.) oraz dopuszczalność udzielenia pomocy (art. 64 ust. 2 u.f.p.) – muszą być spełnione łącznie, a brak którejkolwiek z nich uniemożliwia zastosowanie instytucji ulgi. Przepis art. 64 ust. 2 u.f.p. powinien być bowiem stosowany łącznie z art. 64 ust. 1 pkt 2 lit. b u.f.p., a więc przy uwzględnieniu zarówno rodzajów udzielanych ulg określonych w tym przepisie, jak i przesłanki uzasadnionych względów społecznych lub gospodarczych. Organ nie może zatem udzielić ulgi w spłacie zobowiązanemu prowadzącemu działalność gospodarczą, o ile nie zachodzą łącznie przesłanki udzielenia takiej ulgi określone w przepisach art. 64 ust. 1 pkt 2 lit. b u.f.p. oraz art. 64 ust. 2 u.f.p.

Ad. 1

Jak wskazano powyżej, w pierwszej kolejności Instytucja Zarządzająca zbadała, czy w sprawie spełnione zostały przesłanki wskazane w art. 64 ust. 1 pkt 2 lit. b u.f.p., tj. czy udzielenie ulgi w spłacie podyktowane jest uzasadnionymi względami społecznymi

lub gospodarczymi, w szczególności możliwościami płatniczymi zobowiązanego. Nie ulega bowiem wątpliwości, że z art. 64 ust. 1 pkt 2 lit. b u.f.p. wynika w pierwszej kolejności obowiązek oceny, czy w sprawie zachodzi przypadek uzasadniony względami społecznymi lub gospodarczymi (wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 11 stycznia 2022 roku, sygn. akt III OSK 4613/21, LEX nr 3287193). W przypadku stwierdzenia, że taka sytuacja nie występuje, Organ nie ma możliwości udzielenia Stronie wnioskowanej ulgi. Natomiast w przypadku stwierdzenia występowania pozytywnych przesłanek Organ może taką ulgę udzielić, opierając się na uznaniu administracyjnym. Zauważyć bowiem należy, że z użytego w przepisie art. 64 ust. 1 pkt 2 lit. b u.f.p. sformułowania "może" wynika, że decyzje wydane na jego podstawie mają charakter uznaniowy. Oznacza to, że organ administracji publicznej może, ale nie musi wydać decyzji pozytywnej, czyli zastosowanie ustanowionej w nim ulgi jest prawem, a nie obowiązkiem właściwego organu. Tym samym, nawet spełnienie określonej w tym przepisie przesłanki uzasadnionych względów społecznych lub gospodarczych nie oznacza powstania po stronie właściwych organów obowiązku udzielenia ulgi, a jedynie stwarza możliwość jej udzielenia. Spełnienie wymienionych w powołanym przepisie przesłanek otwiera tylko możliwość rozważenia zasadności wniosku strony, nie obligując organów do uwzględnienia ulgi. Użyte w przepisie sformułowanie "może" przesądza bowiem o tym, że decyzje wydane na jego podstawie mają charakter uznaniowy. Zaznaczyć jednak trzeba, iż wybór taki nie może być dowolny i musi wynikać z wszechstronnego oraz dogłębnego rozważenia wszystkich okoliczności faktycznych sprawy, w szczególności tych podnoszonych przez stronę. Organ administracji publicznej, działając w ramach uznania administracyjnego, ma możliwość wyboru pozytywnego lub negatywnego dla strony rozstrzygnięcia, którego podjęcie poprzedzać winno należyte zgromadzenie i przeanalizowanie materiału dowodowego, prawidłowe ustalenie stanu faktycznego i przeprowadzenie wnioskowania opartego na zasadach logicznego rozumowania i doświadczenia życiowego. Jak bowiem wskazano powyżej, zastosowanie instytucji ulgi przez właściwy organ jest prawem, a nie obowiązkiem.

Podstawowym kryterium oceny zasadności udzielenia ulgi na podstawie art. 64 ust. 1 pkt 2 lit. b u.f.p. jest zaistnienie w sprawie uzasadnionych względów społecznych lub gospodarczych, w szczególności możliwości płatniczych zobowiązanego. Sformułowania względy społeczne lub gospodarcze będące przesłankami po spełnieniu których Organ może zastosować ulgę, są klauzulami generalnymi, a zatem w przypadku próby ich definicji należy odwołać się do sformułowań pozaprawnych. Przepisy prawa nie zawierają definicji legalnej w/w pojęć, dlatego też właściwy organ oceniając stopień spełnienia przesłanek musi

posiłkować się rozumieniem tych pojęć wypracowanym w orzecznictwie sądów administracyjnych. Ważne względy społeczne lub gospodarcze zobowiązanego to sytuacja, gdy z powodu nadzwyczajnych przypadków losowych lub szczególnego splotu okoliczności dany podmiot nie jest w stanie uregulować zobowiązań, przy czym nie można ich utożsamiać z subiektywnym przekonaniem zobowiązanego. O istnieniu względów społecznych lub gospodarczych decydować powinny bowiem kryteria zobiektywizowane, zgodnie z powszechnie aprobowaną hierarchią wartości (wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 14 stycznia 2021 r., sygn. akt I GSK 1605/20, LEX nr 3121631). Podkreślenia wymaga również fakt, że nie każde trudności finansowe mogą uzasadniać zastosowanie ulgi, lecz tylko takie, które w konkretnych okolicznościach uzasadnione byłyby względami społecznymi lub gospodarczymi zobowiązanego, w szczególności jego możliwościami płatniczymi. Tak więc dbałość o interes Skarbu Państwa czy jednostki samorządu terytorialnego wymaga, aby dłużnicy publicznoprawni przestrzegali przepisów prawa, w tym ustawy o finansach publicznych, oraz by była respektowana zasada równości i sprawiedliwości regulowania powstałych zobowiązań, od której wyjątkiem są ulgi w ich spłacie. Biorąc pod uwagę powyższe, ulgi w spłacie zobowiązań – chociaż dopuszczone przez ustawodawcę i niezbędne z punktu widzenia kompletności systemu – stanowią jednak odstępstwo od zasady powszechności regulowania zobowiązań. Ten wyjątkowy charakter ulg w spłacie należności sprawia, że można je stosować w sytuacji, gdy z powodów równie wyjątkowych dłużnik nie może wywiązać się z obowiązku uiszczenia należności mającej charakter publicznoprawny. Tym samym, szczególny charakter muszą mieć także okoliczności uzasadniające zastosowanie ulgi. Stosownie do wyroku Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 11 stycznia 2022 roku (sygn. akt III OSK 4613/21, LEX nr 3287193) „stosowanie instytucji umorzenia zaległości na podstawie art. 64 ust. 1 pkt 2 lit. b ustawy o finansach publicznych ze swojej istoty wymaga wykładni zawężającej, ponieważ stanowi wyjątek od obowiązku uiszczenia należności o charakterze publicznoprawnym. "Uzasadnione względy", o których stanowi ten przepis to właśnie względy szczególne, wyjątkowe, które w danym, konkretnym przypadku uzasadniają możliwość odstąpienia od obowiązku uiszczenia należności pieniężnej o charakterze publicznoprawnym. Ustawodawca posłużył się w tym przypadku kwantyfikatorem "w szczególności" wskazując możliwości płatnicze zobowiązanego jako jedno z dopuszczalnych kryteriów oceny zastosowania instytucji umorzenia należności”.

Pod pojęciem **względów gospodarczych** należy rozumieć sytuację, w jakiej znalazła się strona wnioskująca o przyznanie ulgi z powodów niezależnych od jej postępowania, a których skutkiem jest takie pogorszenie jej sytuacji finansowej, że nie będzie w stanie

wywiązać się ze zobowiązania mającego być przedmiotem ulgi. Przesłanka ta odnosi się do sytuacji nadzwyczajnych i zdarzeń losowych, których strona prowadząc swoją działalność w normalnej sytuacji ekonomicznej nie mogła przewidzieć i na wystąpienie których nie miała wpływu, a pogorszenie sytuacji finansowej nie nastąpiło z jej winy. W związku z tym szczególny nacisk powinien być położony na analizę sytuacji ekonomicznej strony.

Z kolei **względy społeczne** rozumiane są jako dyrektywa postępowania nakazująca respektowanie wartości wspólnych dla całego społeczeństwa takich jak: sprawiedliwość, zaufanie obywateli do organów władzy. Przesłanka ta wiąże się z finansowym aspektem funkcjonowania wspólnoty samorządowej i społeczeństwa, przy czym nie można jej zawężyć jedynie do sytuacji ekonomicznej zobowiązanego.

Rozpatrując kwestię uzasadnionych względów gospodarczych lub społecznych w odniesieniu do przedmiotowej sprawy, Instytucja Zarządzająca w pierwszej kolejności przeanalizowała okoliczności, w jakich doszło do powstania należności. W decyzji (...) jako podstawę prawną zwrotu środków przeznaczonych na realizację programów finansowanych z udziałem środków europejskich IZ wskazała art. 207 ust 1 pkt 1 i 2 u.f.p. W uzasadnieniu decyzji Organ wyjaśnił, że Beneficjent nie wywiązał się z obowiązku realizacji projektu zgodnie z założeniami wniosku o dofinansowanie, który stanowił integralną część umowy o dofinansowanie nr (...), zwanej dalej „Umową”. Nie zrealizował celu głównego projektu, którym zgodnie z wnioskiem o dofinansowanie było promowanie programów zdrowotnych nastawionych na profilaktykę wczesnego wykrywania raka szyjki macicy oraz podnoszenie świadomości społecznej dotyczącej konieczności poddawania się badaniom profilaktycznym ukierunkowanym na wczesne wykrywanie raka szyjki macicy wśród 13 414 osób z terenu Kieleckiego Obszaru Funkcjonalnego. Tym samym, w przedmiotowej sprawie należy wykluczyć zaistnienie zdarzenia losowego, gdyż sytuacja, w której znajduje się obecnie Wnioskodawca, nie jest następstwem zjawiska nieprzewidywalnego ani nadzwyczajnego, lecz konsekwencją świadomych działań podjętych przez Stronę w przeszłości, tj. wykorzystaniem przyznanego dofinansowania niezgodnie z warunkami Umowy. Aktualna sytuacja finansowa (...) nie jest zatem wynikiem zdarzeń losowych czy splotu niekorzystnych okoliczności, ale podejmowanych przez Wnioskodawcę decyzji oraz wiedzy, która posiadał już od października 2019 roku, kiedy został informowany przez Instytucję Zarządzającą o konsekwencjach nieosiągnięcia założeń merytorycznych projektu. Przyznanie w tej sytuacji ulgi w postaci rozłożenia na raty należności głównej oraz umorzenia odsetek stanowiłoby

akceptację dla nienależytego wywiązywania się z Umowy. Należy też mieć na względzie, że przyznanie ulgi jednemu podmiotowi może skutkować zarzutem stawiania go w sytuacji uprzywilejowanej w stosunku do innych podmiotów, które wywiązują się rzetelnie ze swych obowiązków umownych i ponoszą skutki nałożonych na nie korekt finansowych.

Należy podkreślić, że przystąpienie do realizacji projektów finansowanych w ramach regionalnego programu operacyjnego jest dobrowolne. Wiąże się jednak z szeregiem obowiązków wynikających z dysponowania środkami publicznymi, które beneficjent bierze na siebie z chwilą przystąpienia do umowy o dofinansowanie projektu. Korzystanie ze środków publicznych zawsze wiąże się z wyższymi wymaganiami co do ich wydatkowania, gdyż środki te winny być rozdysponowane w sposób celowy i oszczędny. W tym zakresie (...) ponosi całkowitą odpowiedzialność za niezrealizowanie projektu zgodnie z przyjętymi przez siebie założeniami. Nieosiągnięcie celu projektu oznacza nieprawidłowe wykonanie Umowy. W efekcie niezrealizowanie projektu w zakładanej wersji oznacza nieefektywne wykorzystanie środków publicznych, a to stanowi naruszenie Umowy.

Podkreślenia wymaga fakt, iż kwota przypadająca do zwrotu określona w decyzji zwrotowej, pochodzi ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego oraz budżetu krajowego, których Instytucja Zarządzająca jest jedynie dysponentem. Środki te mogą być przeznaczone jedynie na wydatki uznane za kwalifikowalne w programie operacyjnym zgodnie z warunkami dofinansowania ustalonymi w Umowie. Województwo Świętokrzyskie, reprezentowane przez Zarząd Województwa pełniący funkcję Instytucji Zarządzającej jako wierzyciel nie ma swobody w dysponowaniu wierzytelnością publicznoprawną. W przypadku nieodzyskania środków przez IZ wydatki obciążają budżet Województwa Świętokrzyskiego (gdyż środki wydatkowane nieprawidłowo muszą zostać zwrócone do budżetu UE na koniec danego okresu programowania), chyba że Instytucja Zarządzająca nie odzyska ich pomimo wykorzystania wszelkich dostępnych środków, w tym środków egzekucyjnych w postępowaniu egzekucyjnym w administracji. Mając na uwadze powyższe, udzielenie ulgi (...) stanowiłoby naruszenie zasady równego traktowania beneficjentów środków unijnych. Powyższe okoliczności wskazują, iż za udzieleniem ulgi na rzecz Wnioskodawcy nie przemawiają jakiejkolwiek względy społeczne. Wręcz przeciwnie – pozytywne rozpatrzenie wniosku oznaczałoby ochronę tylko indywidualnego interesu Strony i to kosztem interesu społecznego.

We wniosku z dnia 14 lutego 2025 roku Strona wskazuje na „obecną sytuację (...)”, powołując się na fakt posiadania statusu organizacji pożytku publicznego i przedsiębiorstwa

społecznego. Na uwagę zasługuje fakt, że w momencie ubiegania się o dofinansowanie w 2017 roku, (...) również miało status organizacji pożytku publicznego (data dokonania wpisu w Krajowym Rejestrze Sądowym: (...)), tym samym okoliczność ta nie jest następstwem żadnego zjawiska losowego, nieprzewidywalnego ani nadzwyczajnego. Co więcej, decyzję o przystąpieniu do konkursu (...), w ramach którego Stronie przyznano dofinansowanie, podjęła ona w sposób autonomiczny, mając jednocześnie świadomość ryzyka zwrotu dofinansowania wraz z odsetkami w przypadku zaistnienia okoliczności skutkujących obowiązkiem zwrotu dofinansowania (§ 15 Umowy). Podkreślenia wymaga fakt, że (...) nie jest nowicjuszem w realizacji projektów dofinansowanych ze środków unijnych. Ma ono bowiem wieloletnie doświadczenie w przeprowadzaniu projektów unijnych, zarówno w ramach RPO WŚ na lata 2014-2020 – 9 projektów jako lider i 3 jako partner, a ponadto 2 projekty prowadzone na podstawie umów z Instytucją Pośredniczącą, tj. Wojewódzkim Urzędem Pracy w Kielcach (decyzja zwrotowa, str. 40). Dodatkowo, Wnioskodawca korzystał ze środków unijnych także w poprzedniej perspektywie finansowej (2007-2013) – 8 zrealizowanych projektów. (...) prowadzi/-ło również projekty poza terenem województwa świętokrzyskiego, zarówno w ramach innych regionalnych programów operacyjnych (woj. łódzkie (11), małopolskie (3), lubelskie (2), wielkopolskie (1), mazowieckie (1), jak i w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój (8 projektów) (decyzja zwrotowa, str. 40). Mając na uwadze powyższe, Strona musiała mieć świadomość tego, czy zgłoszony w ramach konkursu projekt jest w pełni możliwy do zrealizowania, a wskazane cele zostaną osiągnięte, tym bardziej, że wartości wskaźników, które odnosiły się do założeń merytorycznych projektu, określiła samodzielnie jako możliwe do osiągnięcia. Podmiot tak doświadczony w realizacji projektów finansowanych z udziałem środków europejskich powinien mieć świadomość, że odpowiedzialności za właściwą realizację projektu spoczywa na nim, a co za tym idzie powinien również mieć na uwadze wszelkie konsekwencje finansowe w przypadku niezrealizowania założeń merytorycznych projektu, tym bardziej, że był o informowany kilkakrotnie przez Instytucję Zarządzającą o niskim stopniu osiągnięcia wskaźników poczynsz od pisma z dnia 26 listopada 2018 roku. Powstanie przedmiotowej należności, jak wykazano w decyzji zwrotowej, spowodowane było realizacją projektu niezgodnie z procedurami przy wykorzystaniu środków publicznych, a zatem okoliczność ta nie stanowi ani sytuacji nadzwyczajnej ani zdarzenia losowego, którego Strona nie mogła przewidzieć ani na wystąpienie którego nie miała wpływu.

W sytuacji niewykonania określonych obowiązków przez zobowiązanego, wierzyciel nie może kierować się własnym uznaniem, czy wszczynać egzekucję, ale ciąży na nim taki

prawny obowiązek. IZ zwraca również uwagę na fakt, że odpowiedzialność za właściwą realizację projektów spoczywa na beneficjencie tych środków, a realizacja projektów z udziałem środków europejskich zawsze jest obciążona ryzykiem w postaci niezrealizowania założeń merytorycznych projektu, co skutkuje koniecznością zwrotu otrzymanego dofinansowania. Tym samym, dobrowolne przystąpienie do konkursu w ramach danego działania powinno być poprzedzone wnikliwą analizą własnej sytuacji finansowej wnioskodawcy, z uwzględnieniem potencjalnego ryzyka i ewentualnych konsekwencji finansowych związanych nieosiągnięciem celu projektu. W związku z powyższym, argument (...), że „dodatkowe obciążanie (...) kosztami odsetek (...) spowoduje ograniczenie, utrudnienie działalności (...), a w ostateczności paraliż działania organizacji” nie stanowi żadnej okoliczności nadzwyczajnej, gdyż zobowiązanie do zwrotu środków powstało w wyniku realizacji projektu przez Stronę niezgodnie z Umową (tj. nieosiągnięciem założeń merytorycznych projektu mierzonych poprzez wskaźniki produktu i rezultatu oraz niezwróceniem niewykorzystanej części dofinansowania w terminie). Konsekwencje wykorzystania środków dofinansowania z naruszeniem procedur zostały wyraźnie określone w Umowie (§ 15 Umowy), a Wnioskodawca był przez Organ wielokrotnie informowany w trakcie okresu realizacji projektu o niskim stopniu realizacji wskaźników i wzywany do zintensyfikowania działań w celu osiągnięcia założonych docelowych wartości wskaźników. Mając na uwadze powyższe, podmiot tak doświadczony w realizacji projektów powinien być świadomy konsekwencji związanych z realizacją projektu z naruszeniem procedur i nieosiągnięciem celu projektu oraz mieć na uwadze potencjalne skutki finansowe z tym związane. Należności z tytułu zwrotu środków przeznaczonych na realizację programów finansowanych z udziałem środków europejskich oraz inne należności związane z realizacją projektów finansowanych z udziałem tych środków, a także odsetki od tych środków i od tych należności podlegają egzekucji administracyjnej zgodnie z art. 2 § 1 pkt 1a u.p.e.a., który stanowi, że egzekucji administracyjnej podlegają niepodatkowe należności budżetowe, do których stosuje się przepisy u.f.p., a stosownie do art. 3 § 1 u.p.e.a. egzekucję administracyjną stosuje się do obowiązków określonych w art. 2 u.p.e.a., gdy wynikają one z decyzji lub postanowienia właściwych organów albo - w zakresie administracji rządowej i jednostek samorządu terytorialnego - bezpośrednio z przepisu prawa, chyba że przepis szczególny zastrzega dla tych obowiązków tryb egzekucji sądowej. Przepis art. 6 § 1 u.p.e.a. formułuje zaś zasadę prawnego obowiązku podjęcia przez wierzyciela odpowiednich kroków w celu wszczęcia egzekucji („w razie uchylania się zobowiązanego od wykonania obowiązku wierzyciel powinien podjąć czynności zmierzające do zastosowania środków

egzekucyjnych”). Zarówno w orzecznictwie jak i piśmiennictwie przyjmuje się, że zobowiązany uchyla się od wykonania obowiązku, jeżeli obowiązek stał się wymagalny, a zobowiązany nie podjął działań do jego wykonania. W wyroku Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego z siedzibą w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 25 stycznia 2018 roku (sygn. akt II SA/Go 1047/17, LEX nr 2444227) zwrócono uwagę, że zastosowany w przepisie art. 6 § 1 u.p.e.a. zwrot "powinien" oznacza "ma obowiązek, a "uchylanie się od wykonania obowiązku" to niepodjęcie przez zobowiązanego działań zmierzających do jego wykonania; w przypadku obowiązku o charakterze pieniężnym – niewywiązanie się z niego w terminie płatności. W przedmiotowej sprawie, ostateczna i wykonalna decyzja zwrotowa stanowiła akt, z którego wynikał obowiązek podlegający egzekucji (art. 3 § 1 w zw. z art. 2 § 1 pkt 1a u.p.e.a.), a wystawiony przez wierzyciela w dniu 10 grudnia 2021 roku tytuł wykonawczy nr TYT.RPSW.08.02.03/0002/01/2021 stwierdzał istnienie i wymagalność tego obowiązku (art. 26 § 1 w zw. z art. 27 § 1 pkt 3 u.p.e.a.). W przedmiotowej sprawie zatem, stosownie do art. 6 § 1 u.p.e.a. na Organ został nałożony obowiązek podjęcia działań zmierzających do wszczęcia egzekucji i zastosowania środków egzekucyjnych ze względu na zasadę prawnego obowiązku prowadzenia egzekucji administracyjnej w związku z uchylaniem się zobowiązanego od wykonania obowiązku zapłaty należności określonej w decyzji zwrotowej. IZ podkreśla, że dolegliwość finansowa, jakiej doświadcza (...) w związku z prowadzoną egzekucją nie stanowi o istnieniu względów społecznych czy gospodarczych (por. wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 27 maja 2020 roku, sygn. akt I GSK 1658/19, LEX nr 3025509).

Pismem z dnia 18 marca 2025 roku Organ wezwał Stronę do uzupełnienia wniosku o udzielenie ulgi. (...) wezwano do przedstawienia uzasadnienia spełniania przesłanek określonych w art. 64 ust. 1 pkt 2 u.f.p. oraz dokumentacji dotyczącej aktualnej sytuacji finansowej Wnioskodawcy i jej możliwości płatniczych – w związku z brakiem powyższych informacji we wniosku Beneficjenta. We wniosku z dnia 14 lutego 2025 roku Strona określiła jedynie proponowany harmonogram spłaty należności głównej (do 20 grudnia 2046 roku) oraz deklarowała, iż dzięki załączonej do wniosku umowie najmu budynku w (...) „będziemy w stanie spłacać miesięcznie począwszy od marca 2025 roku po 3000 zł brutto”.

Strona w wyznaczonym terminie (14 dni od dnia otrzymania pisma IZ) nie przedstawiła wymaganych informacji, przy czym informacji takich nie przedstawiła również w treści przesłanych w formie „uwag o przesylce lub załącznikach” do korespondencji (e-doręczenie) zastrzeżeń z dnia 1 kwietnia 2025 roku.

W piśmie IZ z dnia 11 kwietnia 2025 roku (usługa e-doręczenia, data odbioru 11 kwietnia 2025 roku) poinformowano Stronę o zebraniu materiału dowodowego, jednocześnie realizując swój obowiązek wynikający z art. 79a k.p.a., który stanowi, że: „§ 1: W postępowaniu wszczętym na żądanie strony, informując o możliwości wypowiedzenia się co do zebranych dowodów i materiałów oraz zgłoszonych żądań, organ administracji publicznej jest obowiązany do wskazania przesłanek zależnych od strony, które nie zostały na dzień wysłania informacji spełnione lub wykazane, co może skutkować wydaniem decyzji niezgodnej z żądaniem strony”. W zakresie przesłanek warunkujących udzielenia ulgi Organ poinformował Wnioskodawcę, że w toku postępowania administracyjnego Strona nie wykazała przesłanek zależnych od Strony, tj. „uzasadnione względy społeczne lub gospodarczej, w szczególności możliwości płatnicze zobowiązanego”, o których mowa w art. 64 ust. 1 pkt 2 lit. b u.f.p., które uzasadniają możliwość udzielenia wnioskowanej ulgi. Pismo zawierało pouczenie, iż powyższe może skutkować wydaniem decyzji niezgodnej z żądaniem Strony. W wyznaczonym w piśmie IZ z dnia 11 kwietnia 2025 roku terminie (7 dni od dnia otrzymania pisma IZ) Strona nie odniosła się do przedmiotowego pisma, nie przesłała dodatkowych dowodów, które mogłyby wykazać powyższe przesłanki. Do dnia wydania niniejszej decyzji Beneficjent nie odniósł się do kwestii w nim wskazanych, nie skorzystał również z przysługującego mu uprawnienia do wypowiedzenia się, co do zebranych dowodów.

W tym miejscu podkreślenia wymaga fakt, że w postępowaniu o udzielenie ulgi w spłacie zobowiązań publicznoprawnych wszczynanym z inicjatywy zainteresowanego, to wnioskodawca oczekuje określonego, korzystnego dla siebie rozstrzygnięcia. Tym samym, działając we własnym interesie, powinien przedstawić organowi dowody stanowiące uzasadnienie żądania oraz wykazać okoliczności, które uzasadniałyby udzielenie ulgi w spłacie należności. Z zasady prawdy obiektywnej wyrażonej w art. 7 oraz art. 77 § 1 k.p.a. wynika, że na organie spoczywa obowiązek wyczerpującego zebrania i rozpatrzenia całego materiału dowodowego (art. 77 § 1 kpa), przy czym podejmuje on z urzędu lub na wniosek strony wszelkie czynności niezbędne do dokładnego wyjaśnienia stanu faktycznego oraz do załatwienia sprawy (art. 7 kpa). Szczególny charakter postępowania administracyjnego oraz wynikająca z niego rola organu administracji prowadzącego postępowanie, sprowadzająca się do konieczności wyjaśnienia okoliczności faktycznych sprawy, przesądza, że co do zasady to na organie spoczywa obowiązek przedstawienia dowodów mających istotne znaczenie dla jej rozstrzygnięcia. Jednakże zasada oficjalności postępowania dowodowego nie oznacza, że strona może zachowywać się biernie w jego toku,

co powoduje, że również na stronie spoczywa ciężar wskazania konkretnych faktów i zdarzeń, z których wywodzi ona dla siebie określone skutki prawne. W powyższym świetle przyjąć należy, że w ramach postępowania administracyjnego konieczna jest aktywność obu podmiotów: organu administracji publicznej oraz strony postępowania. Innymi słowy, choć obowiązek wyczerpującego zebrania i rozpatrzenia całego materiału dowodowego ciąży na organie prowadzącym postępowanie administracyjne, nie oznacza to, że strona jest zwolniona od współudziału w realizacji tego obowiązku, zwłaszcza iż nieudowodnienie określonej okoliczności faktycznej może prowadzić do rezultatów niekorzystnych dla strony. Ciężar dowodu obciąża w postępowaniu administracyjnym – podobnie jak w innych postępowaniach – podmioty, które z faktów istotnych wywodzą (korzystne dla siebie lub korzystne z punktu widzenia interesów, w których obronie występują) skutki prawne. Strona jest więc obciążona ciężarem dowodu przed wszystkim wtedy, gdy sama była inicjatorem wszczęcia postępowania. W sytuacji gdy ciężar dowodu spoczywa na stronie postępowania, wpływający z zasady prawdy obiektywnej obowiązek organu administracji ogranicza się do wezwania jej, aby przedstawiła stosowne dowody na okoliczność, która warunkuje korzystne dla niej rozstrzygnięcie sprawy. Naturalnie współdziałanie z organem leży w interesie strony, gdyż nieprzedstawienie w toku postępowania dowodów potwierdzających stanowisko przez nią zajmowane może spowodować wadliwe ustalenie stanu faktycznego sprawy, a w konsekwencji wydanie decyzji dla niej negatywnej. Zachowanie zasady w myśl której organ ma obowiązek w całości zebrać materiał dowodowy w postępowaniu nie jest możliwe bez aktywności strony, która jest w stanie najlepiej rozpoznać dotyczące ją trudności w wywiązaniu się z publicznoprawnych powinności. Nawet najrzetelniej działający organ nie będzie mógł zastąpić strony w ustaleniu istotnych okoliczności warunkujących ocenę wniosku o przyznanie ulgi.

Organy administracji nie są przy tym zobowiązane do poszukiwania środków dowodowych służących poparciu twierdzeń strony, w sytuacji gdy ta ostatnia – mimo wezwania – środków takich nie przedstawia, a nie jest możliwe ustalenie danej okoliczności na podstawie innych środków dowodowych. Nie można bowiem w takim przypadku założyć, że przy bierności strony cały ciężar dowodzenia faktów mających przemawiać przeciwko ustaleniom poczynionym przez organy administracji spoczywał na tych organach. Pogląd ten należy podzielić także wtedy, gdy strona pomimo wezwania przedstawia ogólnikowe bądź lakoniczne środki dowodowe.

Odnosząc powyższe rozważania na grunt przedmiotowej sprawy, podkreślić należy, że Instytucja Zarządzająca wskazywała zakres przedmiotowy dokumentacji potwierdzającej okoliczności wskazane we wniosku o udzielenie ulgi w spłacie należności. Ponadto Organ poinformował Stronę, że zgodnie z art. 79a § 2 k.p.a. (...) może przedłożyć dodatkowe dowody celem wykazania spełnienia przesłanek, od których zależy uwzględnienie jego wniosku. IZ wskazała również, informując o możliwości wypowiedzenia się co do zebranych dowodów i materiałów oraz zgłoszonych żądań, przesłanki zależne od strony, które nie zostały na dzień wysłania informacji spełnione lub wykazane, pouczając iż może to skutkować wydaniem decyzji niezgodnej z żądaniem Strony.

Z wniosku Strony z dnia 14 lutego 2025 roku wynika, iż sytuacja (...) nie uległa zmianie w stosunku do warunków, w których składało poprzednie dwa wnioski o udzielenie ulgi ((...) nadal nie dysponuje środkami pieniężnymi pozwalającymi na jednorazową spłatę zobowiązania). Strona wskazała, że oprócz zobowiązań wobec Województwa Świętokrzyskiego posiada również zobowiązania ze stosunku pracy, zobowiązania ze stosunków cywilnoprawnych, a także zobowiązania z tytułu pożyczek ze (...). Rozpatrując powyższe argumenty, które według Strony uzasadniałyby udzielenie ulgi w spłacie, Organ stwierdza, że nie stanowią one żadnej nadzwyczajnej okoliczności, która wskazywałaby na trudną sytuację finansową Wnioskodawcy. W ocenie Instytucji Zarządzającej fakt posiadania zobowiązań nie jest żadną okolicznością nadzwyczajną, a wynika z prowadzenia bieżącej działalności (...). Jeżeli (...) zatrudnia pracowników (na podstawie umowy o pracę), to – w rozumieniu prawa pracy – jest także pracodawcą. Zgodnie z art. 3 ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. Kodeks pracy, zwany dalej: „Kodeksem pracy”(Dz. U. z 2025 r. poz. 277 z późn. zm.) pracodawcą jest jednostka organizacyjna, choćby nie posiadała osobowości prawnej, a także osoba fizyczna, jeżeli zatrudnia ona pracowników. Zgodnie zaś z art. 94 pkt 5 Kodeksu pracy pracodawca zobowiązany jest terminowo i prawidłowo wypłacać pracownikom należne wynagrodzenie. Tym samym, zobowiązania ze stosunku pracy, na które powołuje się Strona nie wpisują się w żadne szczególne okoliczności, które stanowiłyby uzasadnione względy gospodarcze lub społeczne warunkujące udzielenie ulgi. Także zaciągnięte zobowiązania z tytułu pożyczek, na które powołuje się Strona, nie wpisują się w przesłanki uzasadnionych względów gospodarczych lub społecznych, gdyż związane są z bieżącą działalnością Beneficjenta, w szczególności kompetencjami zarządu (...), o których mowa w §25 Statutu (...), tj. zarządzaniem majątkiem (...) (pkt 3) oraz planowaniem prowadzenia gospodarki finansowanej (pkt 4).

Ze względu na brak przedstawienia przez Stronę dokumentów umożliwiających IZ rzetelną ocenę możliwości płatniczych (...) nie było możliwe odniesienie się również do deklaracji Beneficjenta, iż dzięki załączonej umowie najmu „będziemy w stanie spłacać miesięcznie poczynsz od marca 2025 roku po 3000 zł brutto”, zwłaszcza w tak odległym horyzoncie czasowym jak proponowany przez Stronę termin do końca roku 2046. Należy przy tym zauważyć, że Strona nie podjęła się dobrowolnej spłaty raty zgodnie z zaproponowanym przez nią harmonogramem, co uwiarygodniłoby jej chęć spłaty należności w ratach.

Dodatkową okolicznością, na którą powołuje się Beneficjent we wniosku jest fakt, że (...) zostało wpisane do rejestru podmiotów wykluczonych z możliwości otrzymywania środków przeznaczonych na realizację programów z udziałem środków europejskich, „co stanowiło podstawę funkcjonowania organizacji”. Organ zwraca uwagę, że wykluczenie beneficjenta z możliwości otrzymywania w/w środków powstaje ex lege po spełnieniu jednej z przesłanek wskazanych w art. 207 ust. 4 u.f.p. W przedmiotowej sprawie (...) zostało zgłoszone do rejestru przez Instytucję Zarządzającą na podstawie art. 207 ust. 4 pkt 3 u.f.p., gdyż nie zwróciło środków wraz z odsetkami w terminie 14 dni od dnia upływu terminu, o którym mowa w art. 207 ust. 1 u.f.p., tj. w terminie 14 dni od dnia doręczenia ostatecznej decyzji. Stosownie do § 3 ust. 3 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 18 stycznia 2018 r. w sprawie rejestru podmiotów wykluczonych z możliwości otrzymania środków przeznaczonych na realizację programów finansowanych z udziałem środków europejskich (Dz. U. z 2022 r. poz. 647) właściwa instytucja zgłasza podmiot podlegający wpisowi do rejestru niezwłocznie po wystąpieniu przesłanki wykluczenia określonej w art. 207 ust. 4 pkt 1, 3 lub 4 u.f.p. W przedmiotowej sprawie Beneficjent nie zwrócił środków wraz z odsetkami w terminie 14 dni od dnia upływu terminu, o którym mowa w art. 207 ust. 1 u.f.p. Tym samym, po wystąpieniu przesłanki określonej w art. 207 ust. 4 pkt 3 u.f.p. Instytucja Zarządzająca była zobowiązana do zgłoszenia (...) do rejestru. W przedmiotowej sprawie, zgłoszenie nastąpiło w dniu 2 września 2021 roku, a wpis dokonany został 3 września 2021 roku. W związku z powyższym, wpis do rejestru podmiotów wykluczonych nie może stanowić żadnej nadzwyczajnej okoliczności warunkującej udzielenie ulgi w spłacie, gdyż jest on konsekwencją niewywiązania się przez Stronę z obowiązku zwrotu środków wraz z odsetkami w terminie 14 dni od dnia upływu terminu, o którym mowa w art. 207 ust. 1 u.f.p.

Zarówno we wniosku z dnia 23 listopada 2021 roku, jak i w piśmie z dnia 3 marca 2022 roku (...) zwróciło się z prośbą o „umorzenie odsetek, jakie zostały naliczone do należności

głównej i które są dalej naliczane”. Odnosząc się do powyższej kwestii, Organ w pierwszej kolejności zwraca uwagę, że zgodnie z dyspozycją art. 207 ust. 1 u.f.p. środki przeznaczone na realizację programów finansowanych z udziałem środków europejskich wykorzystane niezgodnie z przeznaczeniem, wykorzystane z naruszeniem procedur, o których mowa w art. 184 u.f.p., pobrane nienależnie lub w nadmiernej wysokości podlegają zwrotowi wraz z odsetkami w wysokości określonej jak dla zaległości podatkowych, liczonymi od dnia przekazania środków, w terminie 14 dni od dnia doręczenia ostatecznej decyzji, o której mowa w art. 207 ust. 9, na wskazany w tej decyzji rachunek bankowy. Mając na uwadze powyższe, konieczność zapłaty odsetek w związku z wystąpieniem którejkolwiek przesłanki wskazanej w art. 207 ust. 1 u.f.p. powstaje z mocy prawa, a nie z uznania Organu. Kwota przypadająca do zwrotu określona w decyzji zwrotowej stanowi zatem łącznie należność główną jak i odsetki w wysokości określonej jak dla zaległości podatkowych. Powyższe wynika również z art. 60 pkt 6 u.f.p., zgodnie z którym środkami publicznymi stanowiącymi niepodatkowe należności budżetowe o charakterze publicznoprawnym są zarówno należności z tytułu zwrotu środków przeznaczonych na realizację programów finansowanych z udziałem środków europejskich jak i odsetki od tych środków. Tym samym, w związku z naruszeniem procedur wskazanych w art. 184 u.f.p. (szczegółowo opisanych w decyzji zwrotowej), kwota przypadająca Stronie do zwrotu obejmowała nie tylko kwotę wydatków niekwalifikowalnych, ale również odsetki od tych środków w wysokości określonej jak dla zaległości podatkowych, liczonymi od dnia ich przekazania.

W przedmiotowej sprawie Organ nie ma żadnej wątpliwości, iż na dzień wydania niniejszej decyzji nie zostały wykazane przesłanki zależne od Strony tj.: uzasadnione względy społeczne lub gospodarcze, w szczególności możliwości płatnicze zobowiązanego określone w art. 64 ust. 1 pkt 2 lit. b u.f.p. Powyższe skutkuje wydaniem decyzji niezgodnej z żądaniem Strony.

Ad. 2

Przyznanie ulgi zobowiązanym prowadzącym działalność gospodarczą uzależnione jest od zaistnienia ważnych względów społecznych lub gospodarczych (art. 64 ust. 1 pkt 2 lit. b u.f.p.) oraz spełnienia wymogów wynikających z regulacji dotyczących pomocy publicznej (art. 64 ust. 2 u.f.p.).

Przedmiotem rozważań IZ był o zbadanie, czy w niniejszej sprawie zastosowanie znajduje również w/w przepis, tj. czy Strona jest „zobowiązanym prowadzącym działalność gospodarczą” w świetle art. 64 ust. 2 u.f.p. W tym celu Organ dokonał analizy tego pojęcia

na gruncie prawa krajowego i unijnego, a następnie odniósł rozważania teoretyczne do działalności (...).

W piśmie IZ z dnia 18 marca 2025 roku Organ wskazał, iż stosownie do przepisu art. 64 ust. 2 u.f.p. właściwy organ, na wniosek zobowiązanego prowadzącego działalność gospodarczą, może udzielać określonych w art. 64 ust. 1 pkt 2 u.f.p. ulg w spłacie zobowiązań z tytułu należności, o których mowa w art. 60 u.f.p., które:

- 1) nie stanowią pomocy publicznej;
- 2) stanowią pomoc de minimis albo pomoc de minimis w rolnictwie lub rybołówstwie – w zakresie i na zasadach określonych w bezpośrednio obowiązujących aktach prawa Unii Europejskiej dotyczących pomocy w ramach zasady de minimis;
- 3) stanowią pomoc publiczną:
 - a) mającą na celu naprawienie szkód spowodowanych klęskami żywiołowymi lub innymi zdarzeniami nadzwyczajnymi,
 - b) mającą na celu zaradzenie poważnym zaburzeniom w gospodarce,
 - c) zgodną z zasadami rynku wewnętrznego Unii Europejskiej, której dopuszczalność została określona przez właściwe organy Unii Europejskiej, udzielaną na przeznaczenia inne niż wymienione w lit. a i b.

W związku z powyższym (...) wezwano do przedstawienia (jako zobowiązanego prowadzącego działalność gospodarczą) w terminie 14 dni od otrzymania pisma następujących informacji:

- 1) wskazania o jaki rodzaj pomocy się ubiega zgodnie z art. 64 ust. 2 u.f.p. tj.
 - a) albo nie stanowiącej pomocy publicznej,
 - b) albo stanowiącej pomoc de minimis,
 - c) albo stanowiącą pomoc publiczną ze wskazaniem odpowiednio art. 64 ust. 2 pkt 3 lit. a-c u.f.p.
- 2) w przypadku wnioskowania o pomoc de minimis przedstawienia na podstawie art. 37 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 30 kwietnia 2004 r. o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej (Dz. U. z 2023 r. poz. 702 z późn. zm.) wszystkich zaświadczeń o pomocy de minimis oraz pomocy de minimis w rolnictwie lub rybołówstwie, jakie otrzymał w okresie 3 lat poprzedzających dzień złożenia wniosku o udzielenie pomocy, albo oświadczenia o wielkości tej pomocy otrzymanej w tym okresie, albo oświadczenia o nieotrzymaniu takiej pomocy w tym okresie;

- 3) w przypadku wnioskowania o pomoc de minimis przekazania informacji przedstawianych przy ubieganiu się o pomoc de minimis o których mowa w §2 ust. 1 rozporządzenia w sprawie pomocy de minimis w zw. z art. 37 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 30 kwietnia 2004 r. o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej na formularzu stanowiącym załącznik nr 1 do ww. rozporządzenia oraz sprawozdań finansowych za okres 3 ostatnich lat obrotowych sporządzanych zgodnie z przepisami o rachunkowości zgodnie z §2 ust. 2 pkt 1 rozporządzenia.

Strona w wyznaczonym terminie nie przedstawiła ww. informacji, zamiast tego przekazała jedynie zastrzeżenia, co do konieczności uzupełnienia swojego wniosku z dnia 14 lutego 2025 roku, określając swoje stanowisko w tym zakresie w treści „uwag o przesylce lub załącznikach” do korespondencji (e-doręczenie) z dnia 1 kwietnia 2025 roku. Strona stwierdziła, że nie jest przedsiębiorcą i nie prowadzi działalności gospodarczej w rozumieniu ustawy z dnia 6 marca 2018 r. - Prawo przedsiębiorców i poprosiła o wskazanie przepisów prawnych (podstawy prawnej) dla twierdzenia Organu, że jest przedsiębiorcą.

W związku z niniejszym zastrzeżeniem, Organ dokonał analizy przedmiotowej kwestii w kontekście wezwania (...) jako zobowiązanego prowadzącego działalność gospodarczą do złożenia stosownych informacji. W wyniku tej analizy Organ stoi nadal na stanowisku, iż (...) należało uznać za zobowiązanego prowadzącego działalność gospodarczą. Właściwa jest argumentacja wskazywana Beneficjentowi już w treści wezwania z dnia 18 marca 2025 roku, która została rozszerzona w treści pisma IZ z dnia 11 kwietnia 2025 roku (odnoszącego się do zastrzeżeń Wnioskodawcy z dnia 1 kwietnia 2025 roku, z uzasadnieniem dlaczego (...) należało uznać za zobowiązanego prowadzącego działalność gospodarczą w rozumieniu art. 64 ust. 2 u.f.p.).

W związku z powyższym Organ wyjaśnia, że w treści wezwania z dnia 18 marca 2025 roku nie posługiwał się wobec (...) terminem „przedsiębiorca”, co zarzuca Strona w uwagach. Organ wezwał natomiast Beneficjenta do uzupełnienia stosownych informacji jako zobowiązanego prowadzącego działalność gospodarczą. W treści pisma z dnia 18 marca 2025 roku wskazano zakres pojęcia „działalności gospodarczej” (jako szerszy niż w prawie krajowym), wraz z obszernym uzasadnieniem dlaczego (...) należało uznać za zobowiązanego prowadzącego działalność gospodarczą w rozumieniu art. 64 ust. 2 u.f.p.

Z informacji odpowiadającej odpisowi pełnemu z Krajowego Rejestru Sądowego wynika, iż w dniu (...) dokonano wpisu (...) do rejestru stowarzyszeń, innych organizacji społecznych i

zawodowych, fundacji oraz samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej, zwanego dalej „rejestrem stowarzyszeń” (wpis nr 1), w dniu 7 kwietnia 2020 roku do rejestru przedsiębiorców (wpis nr 17), z którego Wnioskodawca został wykreślony w dniu 28 stycznia 2025 roku (wpis nr 34).

Kluczowe jest ustalenie w tym kontekście, iż z aktualnej informacji odpowiadającej odpisowi pełnemu z Krajowego Rejestru Sądowego (Rubryka 4 - 1. Odpłatna działalność statutowa) wynika, iż przedmiot działalności statutowej (...) obejmuje działalność polegającą na oferowaniu usług, w tym organizowanie szkoleń, konferencji, seminariów, warsztatów, kursów, jak również prowadzenie działalności wydawniczej. Prowadzenie działalności usługowej potwierdza także oferta (...), przedstawiona na stronie internetowej podmiotu. Strona, w trakcie prowadzonego postępowania, odmawiała przyjęcia wskazywanego przez IZ faktu, iż, zakres pojęcia działalności gospodarczej w prawie Unii Europejskiej jest szerszy niż w prawie krajowym, ponieważ działalność ta może mieć charakter gospodarczy w rozumieniu unijnego prawa konkurencji także w przypadku gdy nie ma charakteru zarobkowego, czy też nie jest prowadzona w sposób zorganizowany lub ciągły. Organ wskazał w piśmie z 11 kwietnia 2025 r., że interpretując przepisy art. 64 u.f.p., nie należy ograniczyć się tylko do znaczenia działalności gospodarczej zawartego w ustawie Prawo przedsiębiorców. Z uwagi na to, że art. 64 ust. 2 u.f.p., wprowadzając dodatkowe warunki dla możliwości stosowania ulg w zapłacie niepodatkowych należności budżetowych przedsiębiorców, jest ściśle związany z problemem pomocy publicznej, należy odwołać się do regulacji prawa unijnego oraz regulacji prawa krajowego dotyczących pomocy publicznej. Na podstawie art. 2 pkt 17 ustawy z dnia 30 kwietnia 2004 r. o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej (t.j. Dz. U. z 2025 r. poz. 468) przez działalność gospodarczą należy rozumieć działalność gospodarczą, do której mają zastosowanie reguły konkurencji określone obecnie w przepisach części trzeciej tytułu VII rozdziału 1 TFUE. Ponieważ jednak przepisy TFUE nie zawierają jednej syntetycznej definicji przedsiębiorcy lub działalności gospodarczej, interpretując przepisy należy odwołać się do różnych norm oraz przede wszystkim do orzecznictwa Trybunału Sprawiedliwości. (P. Majka [w:] Ustawa o finansach publicznych. Komentarz, red. Z. Ofiarski, LEX/el. 2021, art. 64.). Trybunał Sprawiedliwości UE (TSUE), zgodnie z art. 19 ust. 1 Traktatu o Unii Europejskiej (Dz. U. z 2004 r. Nr 90, poz. 864/30 z późn. zm.), czuwa nad poszanowaniem prawa w stosowaniu i wykładni traktatów.

Trybunał Sprawiedliwości konsekwentnie utrzymuje, że wszelka działalność polegająca na oferowaniu na rynku towarów i usług jest działalnością gospodarczą (wyrok Trybunału

Sprawiedliwości z dnia 16 czerwca 1987 r. w sprawie 118/85 Komisja przeciwko Włochom, ECLI:EU: C:1987:283, pkt 7; wyrok Trybunału Sprawiedliwości z dnia 18 czerwca 1998 r. w sprawie C-35/96 Komisja przeciwko Włochom, ECLI:EU:C:1998:303, pkt 36; wyrok Trybunału Sprawiedliwości z dnia 12 września 2000 r. w sprawach połączonych od C-180/98 do C-184/98 Pavlov i in., ECLI:EU:C:2000:428, pkt 75). Podmioty nienastawione na zysk również mogą oferować na rynku towary i usługi (Wyrok Trybunału Sprawiedliwości z dnia 29 października 1980 r. w sprawach połączonych od 209/78 do 215/78 i 218/78 Van Landewyck, ECLI:EU:C:1980:248, pkt 88; wyrok Trybunału Sprawiedliwości z dnia 16 listopada 1995 r. w sprawie C-244/94 FFSA i in., ECLI:EU:C:1995:392, pkt 21; wyrok Trybunału Sprawiedliwości z dnia 1 lipca 2008 r. w sprawie C-49/07 MOTOE, ECLI:EU: C:2008:376, pkt 27 i 28). W przeciwnym wypadku podmioty nienastawione na zysk pozostają poza zakresem kontroli pomocy państwa (zawiadomienie Komisji w sprawie pojęcia pomocy państwa w rozumieniu art. 107 ust. 1 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (2016/C 262/01)).

Biorąc pod uwagę powyższe, w przedmiotowej sprawie nie można mieć wątpliwości, że Strona jest zobowiązanym prowadzącym działalność gospodarczą, a tym samym w sprawie zastosowanie znajduje nie tylko art. 64 ust. 1 pkt 2 lit. b u.f.p., ale również art. 64 ust. 2 u.f.p.

Ad. 3

Stosownie do art. 64 ust. 2 u.f.p. Organ na wniosek zobowiązanego prowadzącego działalność gospodarczą może udzielać określonych w art. 64 ust. 1 pkt 2 u.f.p. ulg w spłacie zobowiązań określonych w art. 60 u.f.p. Z powyższego przepisu wynika, że w stosunku do zobowiązanych prowadzących działalność gospodarczą zawężono dopuszczalność stosowania ulgi, warunkując jej udzielenie od spełnienia przesłanek dotyczących pomocy publicznej. W tym zakresie w pierwszej kolejności zaznaczyć należy, że pojęcie pomocy publicznej nie zostało zdefiniowane w u.f.p. Niemniej przepisy tej ustawy dopuszczalność udzielania pomocy publicznej podmiotom ubiegającym się o ulgi w spłacie zobowiązań wyraźnie wiążą z regulacjami prawa unijnego. W art. 169 ust. 5 u.f.p. znajduje się bezpośrednie odwołanie do pomocy publicznej w rozumieniu art. 87 ust. 1 Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską, zwanego dalej „TWE”. Zgodnie z art. 107 ust. 1 (dawny art. 87 TWE) TFUE „z zastrzeżeniem innych postanowień przewidzianych w Traktatach, wszelka pomoc przyznawana przez Państwo Członkowskie lub przy użyciu zasobów państwowych w jakiegokolwiek formie, która zakłóca lub grozi zakłóceniem konkurencji poprzez sprzyjanie niektórym przedsiębiorstwom lub produkcji niektórych towarów, jest niezgodna z rynkiem

wewnętrznym w zakresie, w jakim wpływa na wymianę handlową między Państwami Członkowskimi". Z powyższego przepisu oraz ukształtowanego na jej podstawie orzecznictwa krajowego i unijnego oraz praktyki stosowania zalecanej przez Komisję Europejską wynika, że z pomocą publiczną mamy do czynienia w sytuacji gdy:

- 1) wsparcie udzielane jest przez państwo lub ze środków państwowych,
- 2) przedsiębiorstwo uzyskuje przysporzenie na warunkach korzystniejszych od oferowanych na rynku,
- 3) wsparcie ma charakter selektywny (uprzywilejowuje określonego przedsiębiorstwa lub przedsiębiorstw albo produkcję określonych towarów),
- 4) wsparcie grozi zakłóceniem lub zakłóca konkurencję oraz wpływa na wymianę handlową między państwami członkowskimi UE.

Aby określone wsparcie było zakazane w rozumieniu art. 107 ust. 1 TFUE wszystkie cztery przesłanki muszą być spełnione kumulatywnie. Tym samym, brak którejkolwiek z nich skutkuje tym, że udzielona pomoc nie stanowi pomocy publicznej.

W odniesieniu zaś do pomocy de minimis należy odwołać się do postanowień rozporządzenia Komisji (UE) Nr 1407/2013 z dnia 18 grudnia 2013 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy de minimis (Dz. Urz. UE L352 z 24.12.2013 r.), zwanego dalej: „rozporządzeniem 1407/2013”. Zgodnie z pkt 1 zdanie piąte rozporządzenia 1407/2013 „uznaje się, że pomoc de minimis, czyli pomoc przyznana jednemu przedsiębiorstwu w danym okresie, która nie przekracza pewnej określonej kwoty, nie spełnia wszystkich kryteriów określonych w art. 107 ust. 1 Traktatu i w związku z tym nie podlega procedurze zgłoszenia”. Stosownie zaś do pkt 3 oraz art. 3 ust. 2 zdanie pierwsze rozporządzenia 1407/2013 pułap pomocy de minimis, którą jedno przedsiębiorstwo może otrzymać przez okres trzech lat podatkowych od jednego państwa członkowskiego, należy utrzymać na wysokości 200 000,00 EUR.

Mając na uwadze powyższe, aby przedsiębiorca mógł uzyskać określoną w art. 64 ust.1 pkt 2 u.f.p. ulgę w spłacie zobowiązań musi wykazać, że dana ulga:

- 1) nie będzie stanowiła pomocy publicznej (tj. nie spełnia wszystkich kryteriów, o których mowa w art. 107 ust. 1 TFUE) lub
- 2) mieści się w dopuszczalnym limicie pomocy de minimis w zakresie i na zasadach określonych w bezpośrednio obowiązujących aktach prawa Unii Europejskiej dotyczących pomocy w ramach zasady de minimis lub
- 3) będzie stanowiła inną dozwoloną formę pomocy publicznej na warunkach określonych w art. 64 ust. 2 pkt 3 u.f.p.

W związku z faktem, że pomimo wezwań Organu Strona nie wskazała, o jaki rodzaj pomocy zgodnie z art. 64 ust. 2 u.f.p. się ubiega, Organ nie może udzielić ulgi w tym zakresie. (...) nie przedstawiło Instytucji Zarządzającej wszystkich wymaganych informacji, oświadczeń oraz formularza informacji, o których mowa w przytoczonych wcześniej Rozporządzeniach dotyczących pomocy publicznej pomoc publiczna nie może zostać mu udzielona.

Biorąc pod uwagę zarówno brak określenia przez Stronę, o jaki rodzaj pomocy się ubiega oraz brak dokumentacji przedstawionej przez Wnioskodawcę (poza jedynie harmonogramem spłat oraz kopią umowy najmu), należy powrócić do rozważań na temat wzajemnej relacji pomiędzy art. 64 ust. 1 pkt 2 lit b u.f.p. oraz art. 64 ust. 2 u.f.p. W przypadku wniosku Strony o udzielenie ulgi IZ w pierwszej kolejności zobowiązana była ustalić, czy za przyznaniem tej formy przemawiają uzasadnione względy społeczne lub gospodarcze, gdyż są to podstawowe kryteria, które umożliwiają Organowi przyznanie ulgi. W sytuacji gdy żadna z tych przesłanek nie wystąpi, bez znaczenia pozostaje, czy ulga jest dopuszczalną pomocą publiczną lub pomocą de minimis. Skoro Organ nie może udzielić ulgi w związku z niewystąpieniem w sprawie uzasadnionych względów społecznych lub gospodarczych, warunkujących udzielenie ulgi, to nie ma podstaw do zastosowania przepisów regulujących pomoc publiczną. Tym samym, nawet gdyby – hipotetycznie – Strona jako zobowiązany prowadzący działalność gospodarczą określiła we wniosku rodzaj pomocy, o którą się ubiega oraz przedstawiła stosowne dokumenty, Instytucja Zarządzająca i tak nie mogłaby udzielić (...) ulgi, gdyż nie zostały spełnione podstawowe warunki dopuszczające możliwość jej udzielenia. W toku przeprowadzonego postępowanie administracyjnego, Organ ustalił bowiem, że w przedmiotowej sprawie nie występują uzasadnione względy gospodarcze lub społeczne, które warunkowałyby udzielenie ulgi. (...) nadal jest aktywnym podmiotem, prowadzi działalność (w tym działalność gospodarczą), a także posiada majątek w postaci nieruchomości. Ponadto, IZ zwraca uwagę na wyjątkowy charakter instytucji ulgi, którą można zastosować jedynie w sytuacjach wyjątkowych, uzasadnionych indywidualnymi okolicznościami, na które nie Wnioskodawca nie mógł mieć wpływu. Rozłożenie na raty części należności (należności głównej) i umorzenie części należności (odsetek) jest uzasadnione jedynie w takich przypadkach, na które zobowiązany nie może mieć wpływu i które są niezależne od jego postępowania. W tym zakresie Organ ustalił, że w sprawie nie występują okoliczności o charakterze nadzwyczajnym, zarówno jeśli chodzi o przyczynę powstania należności, jak i aktualną sytuację finansową Strony. Zobowiązanie zapłaty

należności z tytułu zwrotu środków przeznaczonych na realizację programów finansowanych z udziałem środków europejskich powstało nie na skutek czynników niezależnych od Wnioskodawcy, a wręcz przeciwnie – zaległości te powstały wskutek nierzetelnego wypełnienia obowiązków Beneficjenta jako strony Umowy.

Podkreślenia wymaga również fakt, iż ulgi w spłacie należy traktować przede wszystkim w kategorii działań mających na celu optymalizację ściągальności należności, a nie działań eliminujących trudności finansowe zobowiązanych. W tym stanie rzeczy, udzielenie ulgi w spłacie zobowiązania z tytułu zwrotu środków przeznaczonych na realizację programów finansowanych z udziałem środków europejskich określonych byłoby decyzją nieuzasadnioną i naruszałoby zasady równego traktowania beneficjentów środków unijnych, którzy regulują zobowiązania z tytułu zwrotu środków wykorzystanych z naruszeniem procedur. Wnioskodawca oprócz przedstawienia propozycji harmonogramu spłat w żaden sposób nie uprawdopodobnił, że rzeczywiście będzie wywiązywać się z płatności rat w wysokości wskazanej w piśmie z dnia 14 lutego 2025 roku. Nie przedstawił Organowi również jakichkolwiek dokumentów dotyczących aktualnej sytuacji finansowej (...), które umożliwiłoby Organowi rzetelną ocenę, czy raty w wysokości zaproponowanej przez Stronę dają jakąkolwiek gwarancję spłaty zobowiązania w wysokości i w terminach wskazanych przez Stronę. Podkreślenia wymaga fakt, że zastosowanie instytucji ulgi powinno sprzyjać efektywnej realizacji zobowiązań. W tym zakresie Wnioskodawca w żaden sposób nie uzasadnił, w jaki sposób udzielona ulga w postaci rozłożenia należności głównej na raty byłaby możliwa do wykonania. Z nadzwyczajnego charakteru ulgi wynika, że powinna ona stanowić incydentalną pomoc w stabilizowaniu sytuacji finansowej podmiotu wówczas, gdy istnieje pozytywna prognoza co do dalszych wyników zobowiązanego. W tym stanie rzeczy, Strona nie wykazała realnej możliwości spłaty zaległości w systemie ratałnym w zaproponowanej przez siebie wysokości. Co więcej, w przypadku rat rozłożonych na lata 2025-2046 nie można przewidzieć, jakie będą możliwości płatnicze w kolejnych latach – ustalenie systemu ratałnego powinno dawać obiektywną możliwość oceny zdarzeń przyszłych w kontekście sytuacji finansowej (...). Stosownie do wyroku wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego z siedzibą w Bydgoszczy z dnia 14 listopada 2012 r. (sygn. akt I SA/Bd 770/12, LEX nr 1247282) „ulga w postaci rozłożenia na raty powinna być z jednej strony ustalona w takiej wysokości rat, aby strona mogła je spłacać, ale z drugiej strony – by mogła to uczynić w terminie rozsądnym do realnego pozyskania tych środków przez organ podatkowy”.

Na uwagę zasługuje również fakt, że w przypadku udzielenia ulgi Organ jest zobowiązany rozważyć możliwość jej udzielenia, kierując się zarówno żądaniem Wnioskodawcy, jak i biorąc pod uwagę interes budżetu Województwa Świętokrzyskiego. Kwota przypadająca (...) do zwrotu pochodzi ze środków unijnych, których Instytucja Zarządzająca jest jedynie dysponentem i które mogą być przeznaczone jedynie na wydatki uznane za kwalifikowane w danym działaniu programu operacyjnego i zgodnie z warunkami dofinansowania wskazanymi w umowie o dofinansowanie. Wydatkowanie i rozliczenie przyznanego dofinansowania musi przebiegać w okresie programowania, a środki wydatkowane w sposób nieprawidłowy muszą zostać zwrócone do budżetu Unii Europejskiej na koniec danego okresu programowania. Choć decyzje o zastosowaniu ulg w spłacie zobowiązań oparte są na tzw. uznaniu administracyjnym, to wierzyciel, którym w przedmiotowej sprawie jest Województwo Świętokrzyskie – w przeciwieństwie do wierzyciela w cywilnoprawnych stosunkach zobowiązaniowych – nie ma swobody w dysponowaniu wierzytelnością publicznoprawną, szczególnie że wierzytelność ta dotyczy środków publicznych stanowiących niepodatkowe należności budżetowe o charakterze publicznoprawnym, których Organ jest jedynie dysponentem. W przypadku braku odzyskania tych środków przez Instytucję Zarządzającą zobowiązania te obciążają budżet Województwa, chyba że Instytucja Zarządzająca nie odzyska ich pomimo wykorzystania wszelkich dostępnych środków, w tym postępowania egzekucyjnego i przyjętych form zabezpieczeń.

Mając powyższe na względzie, Instytucja Zarządzająca wnikliwie przeanalizowała okoliczności sprawy, biorąc pod uwagę zarówno sytuację finansową, jak i okoliczności powstania zobowiązania i nie znalazła żadnych podstaw uzasadnionych względami społecznymi lub gospodarczymi, które przemawiałyby za udzieleniem (...) ulgi. Należność powstała w pełni z przyczyn leżących pod stroną Wnioskodawcy, który miał świadomość, że odpowiedzialność za właściwą realizację umowy o dofinansowanie spoczywa na nim i to on ponosi konsekwencje finansowe w przypadku wykorzystania środków niezgodnie z procedurami. Przyznanie wnioskowanej ulgi stanowiłoby zatem wyraz akceptacji dla nienależytego wywiązywania się z zobowiązań umownych, co nie znajduje aprobaty w aspekcie społecznym. W takiej sytuacji bowiem ochronie podlegałyby wyłącznie indywidualny interes Beneficjenta kosztem interesu społecznego. Udzielenie wnioskowanej ulgi byłoby wysoce niepożądane z punktu widzenia wartości wspólnych dla całego społeczeństwa (sprawiedliwość, bezpieczeństwo, zaufanie obywateli do organów władzy), jak i przejrzystości reguł i procedur przy ocenie realizacji projektów oraz zasady równego traktowania wszystkich beneficjentów środków unijnych, którzy wywiązują się z realizacji zobowiązań.

Organ zwraca uwagę na fakt, że oprócz dwóch wpłat dokonanych w lipcu 2021 roku (...) nie podjęło jakichkolwiek dobrowolnych wpłat w celu chociażby częściowego uregulowania zaległości i wykazania choćby najmniejszych przejawów woli spłaty zobowiązania, co uwiarygodniłoby chęć spłaty należności w ratach według harmonogramu zaproponowanego przez Stronę. Ponadto, pomimo zapewnienia zawartego we wniosku z 14 lutego 2025 roku, że „nadal intensywnie poszukuje kolejnych najemców, aby należność główną spłacić wcześniej niż w załączonym harmonogramie”, Wnioskodawca nie uprawdopodobnił w żadnej mierze, że dysponuje środkami, z których jest w stanie spłacać należność rozłożoną na raty według zaproponowanego przez siebie harmonogramu. Rozłożenie na raty zapłaty zaległości jest ulgą, której zastosowanie ma sens tylko w sytuacji, gdy zobowiązany wskaże możliwość poniesienia rat i dochowania terminu płatności, a to w przedmiotowej sprawie nie nastąpiło.

Ponadto, Instytucja Zarządzająca podkreśla, że pomimo wezwań ze strony Organu, Strona nie przedłożyła stosownej dokumentacji na potwierdzenie swojej aktualnej sytuacji finansowej i możliwości płatniczych (...). Z dokumentacji, którą dysponuje IZ wyraźnie wynika, że sytuacja, w której znalazł się Wnioskodawca nie jest efektem nagłych, losowych ani nadzwyczajnych czy wyjątkowych okoliczności, lecz skutkiem podejmowanych działań gospodarczych i finansowych.

Pomoc (...) nie mogła zostać mu udzielona także w związku z tym, że Beneficjent nie przedstawił Instytucji Zarządzającej wszystkich wymaganych informacji, oświadczeń oraz formularza informacji, co do których przedstawienia Organ wzywał Stronę.

Mając na uwadze wszystkie okoliczności sprawy, Instytucja Zarządzająca nie znalazła podstaw do udzielenia (...) ulgi w spłacie zobowiązania z tytułu zwrotu środków przeznaczonych na realizację programów finansowanych z udziałem środków europejskich.

W związku z powyższym, Instytucja Zarządzająca orzeka jak w sentencji.

Pouczenie

Niniejsza decyzja jest nieostateczna w administracyjnym toku instancyjnym. Zgodnie z art. 129 § 2 k.p.a. w zw. z art. 67 ust. 1 i art. 61 ust. 4 i 5 u.f.p., w przypadku wydania decyzji w pierwszej instancji przez Instytucję Zarządzającą Stronie służy wniosek do Zarządu

Województwa Świętokrzyskiego o ponowne rozpatrzenie sprawy w terminie 14 dni od dnia doręczenia niniejszej decyzji.

Na podstawie art. 127a § 1 i 2 k.p.a. w zw. z art. 67 ust. 1 u.f.p. w trakcie biegu ww. terminu Strona może zrzec się prawa do wniesienia do Zarządu Województwa Świętokrzyskiego wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy. Z dniem doręczenia Organowi oświadczenia o zrzeczeniu się prawa do wniesienia wniosku przez ostatnią ze stron postępowania, decyzja staje się ostateczna i prawomocna, co oznacza brak możliwości zaskarżenia decyzji do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Kielcach. Nie jest możliwe skuteczne cofnięcie oświadczenia o zrzeczeniu się prawa do wniesienia wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy.

Na podstawie art. 52 § 3 ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (Dz. U. z 2024 r. poz. 935 z późn. zm.), jeżeli Stronie przysługuje prawo do zwrócenia się do Organu, który wydał decyzję z wnioskiem o ponowne rozpatrzenie sprawy, Strona może wnieść skargę na tę decyzję bez skorzystania z tego prawa. Zgodnie z art. 53 § 1 p.p.s.a. Stronie przysługuje prawo wniesienia skargi na niniejszą decyzję do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Kielcach (w terminie 30 dni od dnia jej doręczenia). Skargę wnosi się za pośrednictwem Zarządu Województwa Świętokrzyskiego.

Zgodnie z § 2 ust. 6 Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 16 grudnia 2003 r. w sprawie wysokości oraz szczegółowych zasad pobierania wpisu w postępowaniu przed sądami administracyjnymi (Dz. U. z 2021 r. poz. 535) wpis od skargi wynosi 200 zł. Strona może ubiegać się o zwolnienie od kosztów albo przyznanie prawa pomocy.

MARSZAŁEK
WOJEWÓDZTWA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO
RENATA JANIK
(dokument podpisano elektronicznie)

Otrzymuje(a):

- 1) (...)
- 2) aa